

מילי דמלכא

שיחות ומאמרים שזכינו לשמוע מאת
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

מאמר קרא עלי מועד
ליל תשעה באב – ירושלים עיה"ק תשע"ט

יו"ל ע"י
מכון שפה ברורה
שע"י חסידי קאסוב
תשעה באב תשפ"א לפ"ק

- אחים יקרים אחים לדעה -

הננו בזה בקריאה של חיבה לכל קוראינו ואנ"ש היקרים שיחי
שהיות ומלאכת הכתיבה, העריכה, וסידור הגליונות, שיהיו באופן נאה ויאה ומכובד עולים ממון הרבה,
וכדי להוציא את הגליון אנו צריכים את עזרת הציבור החפץ ורוצה בקיומו

אנו פנים לעזרת הציבור הושיטו ידכם והרימו את נדבת לבכם לתרום מתנה יפה ונכבדת

וההזדמנות נאותה לתרום לעילוי נשמת יקירכם אשר בוודאי תהא
לטובת נשמתם זכות הפצת דברי תורה האלו
וגם בעת שמחתכם תבוא הברכה לכם ולביתכם

והנצחתם תונצחו בתוך הקונטרסים לפרסם עושי מצוה

ובכן אלו הרוצים בהנצחה או החפצים לתרום עקב שמחה וכן מי ברצונם לתרום לעילוי נשמת

יפנו לר' מאיר גאדינגער הי"ו במס' 917-686-5892

או להתקשר ע"ד אימייל ל **toraskosov@gmail.com**

וזכות הגדול של זיכוי הרבים תעמוד לכם להתברך בכל מילי דמיטב

צדקת רבי מאיר בעל הנס - כולל קאסוב

געדענקט די הייליגע סגולה פאר
ליכט בענטשען און ביי אלע אייערע
שמחות כמנהג אבותינו ודבותינו

**לשמוע דרשות, ושיעורים שונים מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
וכן למודעות ומאורעות שונות בקרב קהילתינו הק'
יש להתקשר לקו "קול קאסוב"**

במס' 917-686-5892-2004 או במס' 917-686-5892-2004 או במס' 917-686-5892-2004

כל הזכויות שמורות

להערות והארות או לקבל הגליון מדי שבוע בשבוע ע"י e-mail

יש לפנות להמערכת

במס' 917-686-5892

או אל **toraskosov@gmail.com**

נערך ונסדר ע"י:

ישר גראפיקס
347.528.6918

פרנס השבת

פרשת דברים חזון

בצל הקודש בעיה"ק ירושלים תוכב"א

**ידידינו היקר שביקרים מאד נעלה
איש האשכולות העושה גדולות**

**מסור בלו"נ לכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
בכל עת ועונה**

מו"ה איסר ראטה הי"ו

**זכהו השי"ת לראות רב נחת דקדושה מתוך רב ברכות
ושובע שמחות ומתוך עושר ואושר שמחה והרחבת
הדעת וכט"ס**

פרנס השיעור השבועי

ביום ד' בערב

נתנדב לעילו נשמתם הטהורה של מרנן רבותינו הק' מאורי הגולה

מרן איש אלוקים קדוש ונורא

רבינו יצחק ב"ר שלמה לוריא זצוק"ל

יומא דהילולא ה' אב

ומרן מנורה הטהורה המקובל האלוקי

רבינו מנחם עזריה ב"ר יצחק ברכיה מפאנו זצוק"ל

יומא דהילולא ד' אב

זכותם הגדול יגן עלינו ועל כל ישראל

קהל חסידי קאסוב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

בס"ד

הננו בזה להודיע לכל הקהל הקודש
שכל התפילות ועריכת השלחנות
בצל כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שבת פר' דברים - חזון

יתקיימו בביהמ"ד וויזניץ

ברחוב אדוניה הכהן

שלחן הטהור ליל שבת: בשעה 11:15

שחרית: בשעה 9:30

כ"ק מרן שליט"א לא יערוך סעודה שלישית ברוב עם

בשמחה רבה אנו מודיעים בזה לכל הקהל הקודש

שכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ימסור

שיעור חסידות בעניני דיומא

מדי שבוע בשבוע

ביום ד' בערב בשעה 10:00

בביהמ"ד הנ"ל

קהל חסידי קאסוב

עיה"ק ירושלים תובב"א

בס"ד

הננו בזה להודיע לכל הקהל הקודש

שב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ימסור את

דרשתו המרכזית ליל תשעה באב

בביהמ"ד וויזניץ ירושלים

ברחוב אדוניה הכהן

וביום תשעה באב

ידרוש כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בביהמ"ד ברכת מנחם

רחוב זית רענן 1

הדרשה: בשעה 6:00

מנחה: בשעה 7:00

והימים האלו יתהפכו לששון ולשמחה
ותחונה עינינו בשוכך לציון ברחמים

מאמר קרא עלי מועד

ליל תשעה באב – ירושלים עיה"ק תשע"ט

בו יבואר דרך העבודה המיוחדת השייכת לכל איש ישראל בתשעה באב, לעורר רגשי אהבה וגעגועים לאבינו שבשמים, ולהתקשר אליו דרך התעוררות זו על אותו דרך ההתקשרות שהיה בזמן שבית המקדש היה קיים בימי המועד שלוש פעמים בשנה

יותר מאשר 'יום מועד'. ראשון למקראי קודש הלוא הוא מאמרו של ירמי' הנביא בעצמו הכותב במגילת איכה (איכה א, טו) 'קרא עלי מועד'. ומה גם שלהלכה נפסק כמה עניינים הנהוגים בתשעה באב בעקבות קביעות שם מועד ליום זה, כאי אמירת תחנון וצידוק הדין ביום זה. ועלינו להבין ולהשכיל על איזה חג ויום טוב אנו עושים זכר ביום ככי ומספד זה.

ולא רק שאבלות תשעה באב אינו הולם את הזכרת שם מועד ליום זה, אלא אף בימי מועד אחרים כבשלוש רגלים וכדומה, בהם אנו מנסים לשוב ולשמוח כמצוות היום, עכ"ז מיד כשאנו נזכרים בהחלל והחסרון הגדול המורגש ביתר שאת בימים אלו, הרי שמיד אנו מתחילים לקונן מרה 'ומפני חטאנו גלינו מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתנו'.

מצאים אנו ביום תשעה באב, בו אנו מתאבלים ומקוננים מרה על חורבן בית המקדש ועל גלות ישראל, כשביום זה אנו מתעטפים בכאב והיגון העמוק בו אנו שקועים מאז החורבן, וכל אחד מתבונן בחסרון העמוק ובגודל הריחוק מאבינו שבשמים בהיעדרו של בית מקדשנו ותפארתינו, מקום התגלות והשראת השכינה.

וענין האבלות ותחושת העצבות המורגשת ביום זה אינו זקוק לכל הסבר, כי כך טבוע בלב נפש האדם, כי כאשר הוא מתבונן בדבר החסר לו, ומשתוקק למלאותו, הרי הוא מרגיש בעצבות ושברון לב, ותוחלת ממושכה מחלת לב.

חוסר ההבנה בקביעת יום תשעה באב כיום מועד

אך כמה תגדל הפליאה, שדווקא היום הקשה הזה לישראל מכונה לא

מאמר קרא עלי מועד

תהלל' כל נשימה ונשימה תהלל קה, שבכל רגע החיות רוצה לצאת מן האדם, והקדוש ברוך הוא שולח לו בכל רגע חיות חדש. נמצא לפי זה מהני תשובה לכל אדם, כי בעת שעושה תשובה מאמין שהוא כעת בריה חדשה, ובוה השם יתברך ברוב רחמיו אינו מזכיר לו עונות הראשונים, אבל אם חס ושלום אינו מאמין בזה חס ושלום לא מהני התשובה. וזה פירוש המדרש אין ועתה אלא תשובה, כיון שהוא מאמין שהוא עתה בריה חדשה מהני לו תשובה. וזהו פירוש הפסוק השיבנו ה' אליך ונשובה, ואיך נשובה, חדש ימינו כקדם, ובו יבואר הגמרא (סנהדרין צח.) אימתי אתי מר אמר לו היום כו'. היום אם בקולו תשמעו, כשתהיו על בחינה הזאת שבכל יום נעשה בריה חדשה, "עכל"ק.

ומבואר בדבריו, כי באותו רגע שהאדם מתעורר מתרדימתו לשוב אל ה' אז מתחיל ענין חדש שאינו קשור לכל מה שהיה מקודם, כי כך היא הנהגת הבורא עם כל אדם באשר הוא.

ועם התעמקות בדברי קדשו, מתחזקת תחושת הכאב והיגון, כי באם בכל רגע מתחיל ענין חדש ובריאה חדשה, אז אם נחשב ונפרק את כל שנות גלותנו הרבות לחלקי רגעים ואינו רואה אותם כזמן אחד ממושך אלפיים שנה, אזי קשה להתבונן כמה גזירות ושמדות והריגות התחדש

ולדוגמא, כשיהודי יושב בחג הסוכות, ומנסה לקיים מצוות ושמחת בחגך, אך מיד כשנזכר בדברי המשנה (סוכה נ"א.) 'מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו', ולומד את תיאורם החי של חכמינו ז"ל בגמרא, הרי מיד הוא מבין עד כמה הוא רחוק מהמושג האמיתי של שמחה. וכאם כנים הדברים שאף הימים שהם אכן נקבעו לימי שמחה אינם נחגגים בשלמות הראויה כל עוד אנו שוכנים בגלותנו המר, הרי הקושיא מתעצמת שבעתיים, מדוע בחרו לכנות יום האבל המרכזי כיום מועד.

התחדשות חיות האדם בכל רגע ורגע

והנה בספה"ק קדושת לוי (סוף מגילת איכה) הוא מורה לנו חידוש עמוק הנוגע לעבודת התשובה, אך דבריו שופכים אור חדש ובהיר על כל סדר הנהגת הבורא ברוך הוא בעולמו בכלל, וזל"ק "השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם" (איכה ה, כא) ויש דקדוק מאי כקדם. ויבואר על פי המדרש 'ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה' (דברים י, יב), ואיתא במדרש (ב"ר כא) אין ועתה אלא תשובה. ופירוש כך הוא, משום דכל אדם ואדם מישראל מחויב להאמין באמונה שלימה, שבכל רגע ורגע מקבל חיות מהבורא ברוך הוא, כמו שדרשו (ב"ר יא) 'כל הנשמה

מאמר קרא עלי מועד

ג

ולברר את מקום המקדש, הצליחו סוף סוף לאחר עמל ויגיעה לקבוע את מקומו המדויק, ורק אז החלו בעסק בנין הבית. והרי לנו גודל יקרת המקום, שרק לאחר דרישה וחקירה היו יכולים לעלות על מקום הימצאו, כמו כל דבר חשוב ויקר ערך שאינו בהישג יד, ורק לאחר עמל ויגיעה אפשר להשיג אותו.

ובאם מקום המקדש הוא יסוד ושורש העולם, הרי אומר, שהענין שהובא לעיל בשם הקדושת לוי, שהקב"ה מחדש מדי רגע את חיות האדם ודייקא עי"ז אפשר להאדם לשוב בתשובה ולהתחיל מחדש, גם כן שורשו מתחיל מבית המקדש, והרי שכל ענין התשובה מתחיל במקום קדוש זה.

תכלית המועדים היתה רצון אבינו שבשמים להיפגש עם בניו אהוביו ורצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל עם קרובו, ולפיכך קבע להם מועדים קבועים במהלכם יעלו ברגל באותו מקום קדוש, ובהם יתוועדו יחדיו האב הגדול עם בניו אהוביו בשמחה רבה, ולכך כינו שמות הרגלים בשם 'מועד', על דרך משל לבן שגר במקום מרוחק מאביו, ואביו הרחום שאינו יכול לעמוד מול געגועיו הרבים, קבע אתו מועד וזמן בו יופיע הבן דרך קבע לבקר בבית האב, וכמובן שרגשי הגעגועים העזים

השי"ת עלינו מדי רגע ורגע כל אותן השנים. ואף בימינו שאיננו יודעים ב"ה מאותו סוג גזירות נוראות שהיו עד לפני כשמונים שנה, מכל מקום כל אחד באשר הוא, לב יודע מרת נפשו כמה סבל עובר עליו בגוף ובנפש דבר יום ביומו, ולא מילתא זוטרתא היא.

אחד משמות בית המקדש הוא אבן שתיה כי משם הושתת העולם

ועלינו לדעת, כי כל מה שקורה בזה העולם מאז בריאתו ועד לסיום תכליתו, כל העניינים יסודם ושורשם מתחיל ומסתיים בבית המקדש, כי שם מקור ויסוד בריאת העולם, וכמאמרם ז"ל (יומא נ"ד:): שאבן נמצא בבית קודש הקדשים ואבן שתיה שמו, כי ממנה הושתת העולם, ומובן מאיליו, כי אם מקום זה הוא שורש בריאת העולם, הרי שכל מה שקורה ומתפתח בזה העולם שורשו ויסודו הוא ממקום קדוש זה.

ולסיבה הזאת, ככל שמקום זה הינו מרכז העולם כולו, לא רצה הקדוש ברוך הוא לגלות את מקומו לעם ישראל, אלא גזר אומר (דברים יב, ה) 'לשכנו תדרשו ובאת שמה'. ואכן, במאות השנים הראשונים מאז כניסתם לארץ לא ידע אף אחד להצביע על מקום המקדש, וכל אותו הזמן נדדו הלכו משילה לנוב וגבעון, ורק אחר שנתעורר לבם של דוד המלך ושמואל הנביא, והחליטו לעשות מעשה לדרוש

מאמר קרא עלי מועד

חפנים בהתקרבות והתדבקות לכורא כל עולמים ללא ערך וגבול, כי לגודל הטהרה ששרתה במקום לא היה שום עיכוב להעפיל במדרגות רמות ונעלות, כי קדושת המקום גרמה להזדככות נפלאה עד שהיו נקיים מכל נדנדוד והרהור עבירה, עדי שמצינו שלא היה כל צורך להתקין בתי כבוד במקום, מכיוון שנהפכו והיו לאיש אחר, כולו רוחני.

ובכתבי הקודש נאמר (ישעי' ב, ג) 'כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלם', ואיתא בספרי המקובלים, כי ציון עולה בגימטריא יוס"ף, להורות לנו, כי אווירה של ציון וירושלם היתה מזוככת ונקיה בקדושת יוסף צדיק יסוד עולם, ומשום כך היה אפשר לזכות שם לתורה ודבר ה' ללא גבול ומעצור באופן מיוחד.

ובמובן, שהשראת השמחה הגדולה ששרתה במקום קדוש זה משוש כל הארץ, השפיעה על האדם לא רק בגשמיות, כי אם בשמחה רוחנית פנימית ועילאית, כשכל אחד זכה להתנתק ולהתעלות ממצריו הגשמיים ולהתעלות לפסגות רמות, כי הרי כל יהודי במהותו ובפנימיות לבבו, רק קירבת אלוקים לו טוב, וברצונו להיות אך קרוב ודבוק בהקב"ה, הוא רוצה לזכות לנקיות וטהרה, ולעבוד את הבורא יתברך באנפין נהירין, אך שאור שבעיסה מעכב בעדו למלא את שאיפתו, ודבר זה הוא מקור העצבות והיפך השגת השמחה. אולם בהגיע

בפגישות קבועות אלו גואים ועולים עד למאוד.

זוה הענין שהתורה מחייבת כרת רח"ל על מי שלא הקריב את חג הפסח במועדו, כי ענין הכרתת נפשו אינו מכוון דווקא לחלק העונש שבדבר, כי אם ביטוי לגודל הכאב על ביטול הפגישה המיוחלת שהקב"ה כביכול כה השתוקק להתראות עם בנו חביבו זה, ובזה שביטלו בשאט נפש, הרי הוא מראה על הכרתת וניתוק נפשו ממקור שורשו רח"ל.

ובזה יובן גם כן מאמרם ז"ל (ראש השנה ט"ז): חייב אדם לטהר עצמו ברגל, כי רוצה ה' בעמו שיגיעו לפגישה מוזמנת זו כשהם נקיים וטהורים, וכאותו אב המייחל על ביקור בנו אצלו, וחפץ לפגשו כשהוא במיטבו בצורה נקיה ומסודרת, כך חפץ ה' שנגיע לרגל נקיים וטהורים, ופשוט שבאם המדובר הוא בפגישת הקב"ה עם עמו, הרי שאין המכוון במובן החיצוני של נקיות וטהרה במלבושים נאים ומתוקנים, כי אם קדושה וטהרה בנקודת הלב, ועל כן חייב את הטהרה במקווה לכבוד הרגל.

כי מציון תצא תורה - ציון עניינו קדושת יוסף

ובשעם ישראל אכן זכו לעלות לרגל מזוככים בקדושה וטהרה, זכו להתבשם ולהתמלאות במלוא

מאמר קרא עלי מועד

ה

התנהגות העבר היה בו כדי למלא ולהציף את האדם ברגשות בושה וחרטה. ומכיוון שכך, היו עסוקים בבית המקדש רק בדבר אחד, בדביקות והתבטלות לבורא כל עולמים, ותו לא.

וע"ד שכתב התניא בסידורו (שער התנוכה) במה שאנו אומרים בתפילת מוסף, ואין אנו יכולים לעלות ולראות ולהשתחוות לפניך, והדבר פלא, דבשלמא לעלות ולראות אין אנו יכולים, אבל להשתחוות מדוע לא נוכל גם עכשיו, והלא מלא כל הארץ כבודו, אך יש השתחוואה חיצונית והשתחוואה פנימית דהיינו ביטול הנפש לגמרי, וזה אי אפשר רק בבית המקדש על ידי הגילוי שכינה שהיה שם, וזה הכוונה שאין אנו יכולים להשתחוות להיות בביטול גמור בהשתחוואה פנימית, עכ"ד.

השמחה העצומה ששרתה במקום ביטלה במציאות כל ענייני עגמת נפש שעבר אי פעם על האדם, וכך נפגשו במקום קדוש זה רבבות אלפי ישראל, כשלאף אחד מהם לא כאב שום ענין גשמי כרוחני, ואין לנו את הכלים הנכונים לתאר ולדמיין את גודל השמחה ששררה בימי חפץ אלו בירושלם.

**ולא אמר אדם צר לי המקום
שאלין בירושלם**

ומביין שכאשר רק יִרְךּ האדם במקום זה היה נדמה כאילו

האדם נקי ומזוכך למקום קדוש וטהור אזי כל המחיצות נופלות, ושום אין שום עיכוב ומניעה להיות דבוק בהקב"ה, ואזי השמחה המושגת במקום הרי היא באופן טבעי.

דרגת הדביקות שהיתה בבית המקדש

וכהיום הזה, כשאדם חפץ להתעלות ולהרגיש דביקות בה', הרי הוא עושה זאת באמצעות התפילה שעניינה חיבור וקשר, אולם בבית המקדש לא היה קיים מקום תפילה, התפילות בירושלם היו עורכים בבתי המדרשות שבעיר, לא במקום המקדש, כי הלוא במקום קדוש זה השיגו את פסגת הדביקות עד שלא היה צורך בשום אמצעי, המקום היה כעולם שונה לגמרי מזה המוכר, וכל אחד שהגיע למקום זה התנתק מכל העבר, והרגיש בעצמו שמאי דהוה הוה, וכרגע הוא קשור ודבוק בחי עולמים בלי שום קשר למה שהיה עד עכשיו, כי כל המחובר לטהור טהור, וקדושת ציון שהיא בבחינת קדושת יוסף כאמור היתה מערה רוח טהרה על המבקר שם, עד שלא נותר בלבו שום נדנוד ומחשבת עבירה, כל ההרהורים התבטלו כליל, ויהי האדם לנפש אחר.

ולא רק שלא היה שום מושגי עבירה, אלא אף בענייני תשובה וחרטה על העבר לא התעסקו במקום, כי ההתעסקות בענייני העבר לבזיון גדול היה נחשב, ורק המחשבה על

מאמר קרא עלי מועד

הבחירה של האדם התבטלה כליל. ועל אף שכמובן לאחר חזרתם לאוהליהם התעורר בקרבם היצר הרע מחדש, אולם בהיות ושלוש פעמים בשנה הרגישו בדביקות באלוקים חיים, זכו לחיות יותר עם המושג של המחדש בטובו בכל יום ובכל רגע מעשה בראשית, וחיש מהר זכו להתנער מכל דבר רע.

שלמות ובריאות הנפש בזמן הבית

הבה נתאר לעצמנו איך הרגיש יהודי לאחר שחזר מחנוכת בית המקדש הראשון, כשרבבות רבבות מבני ישראל זכו לשמוע את תפילת שלמה המלך שהתפלל (מלכים א, ח, נו) 'יהי ה' אלוקינו עמנו כאשר היה עם אבותינו אל יעזבנו ואל יטשנו' - תפילה קדושה אותה אנו מבקשים בכניסת יום שמיני עצרת זמן הייחוד הגמור - הרי שכל מי ששמע תפילות אלו, הרגיש מיד את ההתעלות וההתרוממות המיוחדת ששרתה אז, וכך חזרו לבתיהם בנפשות חדשות לגמרי, כולם התחברו והתקשרו למקום קדוש זה, כשדברי תפילתו אלו של שלמה המלך גרם לכל אחד להימשך אחרי הקב"ה.

ומי מדבר על פסוקי שיר השירים שחיבר שלמה המלך, שהיה מקשר כל אחד מישראל בקשר אדיר בל ינותק להקב"ה כמוש חתן על כלה, וכך עברה השמחה והאהבה כחוט השני מקודשא בריך הוא לכנסת

ועבר לעולם אחר, הרי ששוב לא היו מפריע לו ולא היה מרגיש בהעדר תנאי נוחיותו שהוא מורגל בהם. רבבות אנשים היו יכולים להיות עומדים צפופים והדבר לא היה מפריע לאי מי. וההסבר בזה הוא, כי מי שמחשבתו מנותקת מהסובב אותו, הוא לא חלי ולא מרגיש בכל מה שקורה סביבו. משל למה הדבר דומה, לתינוק הנמצא במקום חם מאוד עד שכל כולו מתמלא בזיעה, הדבר אינו מפריע לו, כי בהיות והתינוק חי בעיקר רק את גופו, והגוף הרי יכול לסבול תנאי חום, על כן החום אינו מטריד אותו. לא כן באדם הבוגר שכן מרגיש בחוסר נוחות במקרה כזה, כי בהיות והוא חי יותר בעולם של רגשות ומחשבות, על כן הדבר מפריע לו.

ובך היו פני הדברים כשהגיעו למקום קדוש זה, שמכיוון שהמוח ניתק למקום אחר לגמרי, הרי שכמה שהיה שם צפיפות וכדומה, לא הרגיש האדם במציאות זה, כי הרי לא הרגיש באותן שעות ענייני הנאות שונות וכדומה.

ומי מדבר על השגות בתורה ובעבודה, או על דרגות נעלות בקדושה ובטהרה, כי הרי המזבח נקרא מקווה טהרה, וכל ענין הקרבת הקרבנות הביא את האדם לזיכוכ וטהרה מאין כמוה. כך גם שמו על לבם מביאי הקרבן, כי בהתבטלותם להקב"ה נמשלו לבהמות נדמו, וכשם שלבהמה אין כח בחירה כך גם כח

מאמר קרא עלי מועד

ז

לעצמנו בכל מצב שהוא, שהקב"ה אב אחד לכולנו, ואוהב אותנו כבימי קדם, ועל אף שהגלה אותנו לבין אומות העולם עדיין חביבותא גבן. ונוכל להתבונן במצבנו הקיים על פי מה שקראנו היום (פרשת דברים) בתורה בפסוקים שמשה רבינו מוכיח את בני דורו, שעל אף שהקב"ה הרעיף עליהם מאז יציאת מצרים גילויי אלוקות, וכן השפיע להם רוב טובה אהבה וקירבה בדברים שלמעלה מהשגותינו, ומשה מוכיחם 'ובדבר הזה אינכם מאמינים בה' אלוקיכם', כשבדבריו אלו הוא מתאונן על בני דורו שאינם מאמינים שהקב"ה הוא אבינו שבשמים, וכי חסר להם האמונה כי הקב"ה מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית. והגם שאין באפשרותנו להבין את עומק הדברים על בורים, מאחר ומדובר בדור דעה שכאמור זכו להתגלות כבוד שמים באופן נשגב מבינתנו, אולם במה שנצרך לענייננו אפשר להתבונן, שכאז כן היום, ומאחר ואיננו מרגישים בחוש אותה קירבת אלוקים כבזמן הבית, חסר מעמנו ההרגשה וההתבוננות שהשי"ת הוא אבינו אב הרחמן האוהב אותנו בכל מקום ובכל זמן.

ואיתא מהרמ"ק לפרש את דברי הזוהר הקדוש (חלק ב' קי"ד): המבאר ענינה של 'איזהו חסיד המתחסד עם קונו', שכשיהודי אף אם איננו בעל השגה, וגם לא משנה באיזה מצב הוא נמצא, ומתוך רגשי קודש הוא מתעלה מעל מצבו, ואומר

ישראל, ושום דבר לא היה מפריע בגוף ובנפש.

וידוע, שבאותם הימים עדיין לא התקינו את תלמודי תורה לתינוקות של בית רבן (עד שר' יהושע בן גמלא תיקן זאת כמבואר בבבא בתרא כ"א:), רק כל ההורים היו שולחים את ילדיהם לנשום את אוירתה המיוחדת שבירושלם, שם הרי ישאבו ממעיני הדעת, כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלם. ולכאורה יש להבין איך הסכימו ההורים לשלוח את הילדים לירושלם, הרי התינוקות בטבעם זקוקים למידה יתרה של חום ואהבה, הם צריכים את החיבוק ואת הנישוק מאביהם ואמם, והענין הוא, שבבית המקדש לא היה כל צורך לאהבת ההורים, כי הכל היה שם, כי מי מבין לנפש האדם יותר מאשר יוצר האדם בעצמו, וכך התפתחו להם הילדים בצורה הכי טובה ובריאה שרק שייך, וכלום חסר מבית המלך.

ובעונותינו הרבים חסרנו כל אלה, וכיום לא נשתייר לנו כלום, חוץ מהתלמוד בבלי שהתחבר אחר חורבן הבית, אולם מכל הארות ומעיינות החכמה שפיכו בכל עוזן בזמן הבית אין לנו שום השגה.

איזהו חסיד המתחסד עם קונו
אולם, ככל שהסתרת הפנים גוברת והולכת, עלינו להתבונן ולשנן

מאמר קרא עלי מועד

שהתייחד לאבלות על החורבן וגלות השכינה, כי ביום זה אפשר ביותר להתעמק ולהתבונן בגלות השכינה ובגודל ריחוקנו מאבינו שבשמים. ומעתה יובן הענין למה נתכנה יום זה כמועד, כי כשיהודי עסוק במחשבותיו עם געגועים והתעוררות אהבה ודביקות לבורא כל עולמים, הרי הוא עוסק בשלימות ותכלית הבריאה, כפי שנתבאר מקודם הרי רק במחשבות אלו היו עוסקים עולי הרגלים בזמני מועד, כי רגשי געגועים אלו, שיהודי מרגיש שאין לו בעולמו רק דביקות בה', זוהי פסגת הקשר שיכול להיות בין יהודי לאביו שבשמים.

ובכל שהאדם מתעמק בגודל אבירתו בדביקות וקרבת אלוקים ובגודל צער השכינה הרי הוא מזכך את עצמו ומקרב את עצמו יותר ויותר בדביקות והתקשרות לאבינו שבשמים, ודייקא עיי"ז יזכה לראות בנחמת ציון ועריה וגילו אור ה' לעת"ל. והוא ע"ד שכתב ה'קדושת לוי' (אבות פרק ב משנה ו), וכדאי לצטט כמה מדבריו הנלהבים [והוא בדילוג לשון, ויש לעיין שם ובעוד כמה מקומות בהליקוטים על מס' אבות אריכות דבריו הנפלאים על ענין זה] "הנה איתא במסכת תענית (ל:): כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה וכל שאינו וכו'". ולכאורה יפלא המאמר הזה, אטו מי שעובד את ה' כל ימיו הכי לריק יהיה כל עמלו לעתיד ויהיה מושלל מכל טוב שיהיה לעתיד אשר זהו תכלית

מקירות לבו 'ריבונו של עולם הנני מתגעגע אליך, מגיע כזה תשעה באב ומרגיש שלא טוב לי, כל כך הרבה שנים שאיננו בביתנו הטבעי, ומה עוד אפשר לעשות'. וכמובן שעם האמירה לבו מתמלא ברגשי געגועים על ימים שהיה בהם חפץ, אותם זמנים טובים ומאירים, ובכך הוא ממשיך ואומר שאינו מוכן שהשכינה תסבול בגללו, וכדאיא (סנהדרין דף מו.) 'בשעה שאדם מצטער שכינה מה לשון אומרת קלני מראשי קלני מזרועי' ובכן הוא ממשיך וצועק בלב קרוע ומרותח 'מה אֶשְׁמָה השכינה הקדושה שתצטרך לסבול ייסורים בגלל עוונותי, ואמנם אם נגזר עלי לעבור ייסורים נחא, אך מה לה לשכינה הקדושה שתסבול בגללי'.

ובשיהודי בא להרהורים מסוג זה, הרי הוא זוכה אז להגיע למדרגת 'חסיד המתחסד עם קונו', כי בשעה זו הוא זוכה לגמול חסד עם השכינה, והקב"ה משתעשע עם בן אהוב וחביב כזה, בראותו שאף לאחר כל כך הרבה שנים שאינו מתייחס אליו בהתגלות עדיין הוא זוכר ממנו ומתגעגע אליו, כמה תענוג ושמחה הוא גורם למעלה, וזה הוא חסד עצום שהוא עושה עם הקב"ה (וכעין זה איתא גם בספר שערי קדושה למרן מהרח"ו זי"ע חלק א' פרק ג').

עבודת יום תשעה באב לעורר רגשי געגועים לאבינו שבשמים

ומחשבות מסוג זה אפשר לעורר בייחוד ביום תשעה באב

האבילות והוא בכדי לעורר את עצמינו באבילות ומרירות לב להזדכך את גופינו וגשמיותינו כי כאשר אנחנו מזכירים ומסתכלים על גודל התגלות אלקות שהיה בזמן שהיה בית המקדש קיים וגודל יקר תפארתינו אזי במסתרים תבכה נפשינו ודאבה לבינו על העדר גילוי אלקות וכו'.

ובזה אנחנו מזדככים ולכן כאשר יגיע עת פקודתינו לטובה ויקבץ נדחינו בביאות משיחינו במהרה בימינו אזי נהיה אנחנו ראויים לקבל גודל מתיקות ידידות ועריבות התענוגים שיתגלה בעת ההוא. ואם לא היינו מתאבלים על כל הנ"ל, אזי שכחנו על כל הטוב ולא היה ביכולתנו לקבל אחר כך הארת אור התענוג הגדול כמ"ש עין בעין יראו וכו', כי מרוב חומריותנו וגשמיותנו לא היינו ראויים לכך וכו', שעל ידי שאנחנו מתבוננים בגדולת ה' ומתאבלים תמיד על גלות השכינה כנ"ל בזה אנחנו מזדככים את עצמינו מגשמיותנו וחומריותנו שיהיה בכחינו להיות ראויים לקבל גודל גילוי אלקות ורוב התענוג והבהירות שיהיה לעתיד כמו שנאמר (יחזקאל כא, ד) וראו כל בשר כו' עין כו' ויאמרו הנה אלקינו זה וגו'. וכמו שאמרו חכמינו ז"ל (נדרים ה:): לעתיד יוציא הקדוש ברוך הוא חמה מנרתקה צדיקים נתרפאו ורשעים נדונו וכו', פירוש כי הרשעים אשר לא הורגלו להתבונן בגדולת הבורא ברוך הוא כל ימי

השלימות. אמנם יש להבין ענין האבילות שעל ג' דברים יש להתאבל, היינו על חורבן הבית, ועל ירושלים, ועל גלות ישראל. ויש ב' אופנים בבחינות האבילות. אופן אחד, על דרך הפשוט, כי כאשר היה בית המקדש קיים וציון וירושלים על מכונו וישראל היו שרוים על אדמתם, היינו בתכלית המעלה והגדולה והשפעת כל הטובה שהיה נשפע על כל העולם היה נמשך על ידי תפלתנו בעבודת הקודש בבית המקדש ועל ידי מעשה הקרבנות וכו', ועתה חסרנו מכל אלה ונשארו דלים ורקים ובוזים ומושפלים וכו'.

ואופן הב' להמשכילים, שאנחנו מתאבלים על גלות השכינה, היינו כי בזמן שהיה בית המקדש קיים וירושלים על תילה וישראל שרוים על אדמתם היה התגלות אלקות והיה ביכולת לעבוד עבודת הקודש אז היה בכוחנו להמשיך גילוי אלקות ולהיות בתכלית הביטול לפני ה' והדר גאונו ולעבוד אותו בשמחה וטוב לב מרוב כל כמצות ומעשים טובים, כי השגנו גדולת הבורא ברוך הוא ורממות עצמותו על ידי התגלות אלקות שהיה בבית המקדש כמ"ש צמצם שכינתו וכו'. אבל עתה בחורבן בית המקדש ירד בחינת מלכותו ונתלבש בלבוש שק שהוא בחינת גלות השכינה שהוא כנסת ישראל, וגם צריך להתאבל על מניעת והסתלקות היראה והביטול לפני ה' כנ"ל. והנה עיקר ענין

מיד למי לגשת ולפנות, וכמו שנאמר (דברים יז, יח - ט) 'כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע לנגע וגו' וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר ה' אלוקיך בו. ובאת אל הכהנים הלויים ואל השופט אשר יהיה בימים ההם ודרשת והגידו לך את דבר המשפט'. ואותם כהנים קדושים ידעו בבירור כל מה שהיה על היהודי לשמוע, ומה שעליו לתקן, ומשתיקן את הדברים הכל על מקומו בא בשלו' ונפדה מכל מועקותיו. ומה נאמר ומה נדבר כהיום כשכל יהודי נכספה וגם כלתה נפשו לשמוע דבר ה' על ידי עבדיו הנביאים, ואין אתנו יודע עד מָה, מָה עלינו לתקן ומה ה' אלוקינו דורש מעמנו בעת שצר ומצוק מצאונו רח"ל.

ובחיום בצר לנו, ישנם ההולכים לכל מיני פסיכאלאגן והדומים להם, והצד השווה שבהרבה מהם הוא שדרכן להזיק, ולא מגיעים לשום מקום ולשום תוצאה. לא כן בזמן הבית, כאשר רק קרה משהו היה ברור למי לפנות, וקמת ועלית, ודרשת והגידו לך, ובכת אחת נתמלא הבית כולו אורה.

ועד כמה היה ניתקן כל סוג התמודדות בגוף ונפש בירושלם דאז, נוכל ללמוד בעובדא דר' אליעזר בן הורקנוס (מובא בפרקי דרבי אליעזר פרק א'), שכשהיה בן כ"ח ועדיין לא הכיר בצורת האות, עזב את עבודתו אצל אביו ועלה לירושלם

הגלות ולא הזדככו את נפשם לכן מרוב חומריותם וגשמיותם לא יוכלו לקבל רוב התענוג וגודל הבהירות שיהיה מהתגלות אלקות ולכן יהיה להם כליון ואבדון, אבל לא כן הצדיקים שהזדככו את נפשם אשר מתבוננים תמיד בגדולת הכורא ברוך הוא ומתאבלים תמיד על גלות השכינה ומצפים ומחכים ומשתוקקים על ביאת משיחנו במהרה בימינו שיתגלה כבוד ה' לכן בבוא עליהם אור ובהירות ה' אשר לזה משתוקקים יתרפאו ויתענגו מזה".

ובמידה מסוימת ניתן אף להוסיף ולומר, כי בתשעה באב אנו זוכים באמצעות מחשבות אלו להתקרב לבוכ"ע עוד יותר מתפילתנו ועבודתנו בימים הנוראים, כי אז אנו עסוקים גם בתפילות על חיי נפש וענייני פרנסה וכדומה, אולם בתשעה באב אין עניינים מסוג זה, חושבים רק על ענין הרגשת החיסרון שיש לנו בגלל החורבן, ורק מתגעגעים לשוב במהרה לאבינו שבשמים.

התבוננות בגודל החיסרון שיש לנו עם היעדרו של בית המקדש

ובכדי לעורר הרגשות נכונות אלו נוכל להתבונן בנקודה מסוימת שעל ידה נוכל להרגיש בחסרון הגדול בזה שאין לנו את בית המקדש. והנה, בזמן שבית המקדש היה קיים, הרי שלכל סוגי המצוקות שהתפתחו בבית יהודי ל"ע, היה יודע

מאמר קרא עלי מועד

יא

והשראת השכינה היא באיתגליא ובאנפאה נהירין, לזמננו שהתקיים בנו מקרא שכתוב (דברים לא, יח) 'ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא'.

אולם לא כך הם פני הדברים, כי אמנם מצד אחד היה

באפשרותו של כל אחד בזמן הבית להפוך בין רגע לצדיק גדול כפי שנתבאר באורך, הרי שאל לנו לשכוח שבעיצומם של תקופות מרוממות אלו לאחר בנין הבית הראשון, הגיע ירבעם בן נבט ושאר מלכי ישראל הלא כשרים, וחטאו והחטיאו את הרבים, ויעשו את הרע בעיני ה' כמבואר באורך בספרי הנביאים. ויסוד גדול בידנו, כי כל מקום שיש בו יתרון אור, חייב שיהיה באותה מידה גם יתרון חושך, וכמאמר שלמה המלך (קהלת ז, יד) 'כי גם את זה לעומת זה עשה אלוקים'. ובאשר שבזמן הבית הראשון זכו עם ישראל לגילוי שכינה ביתר שאת ועוז, אז כפי גודל הארת הפנים וגילוי שכינה, כך בער בקרבם יצרא דעבודה זרה באופן נורא.

ואיתא בגמ' (סנהדרין ק"ב:), שיום קודם שרב אשי החל לדרוש

בעניינו של מנשה מלך יהודה, אמר, שלמחר הוא הולך ללמוד על מנשה חברו. ובלילה שלאחריו נתגלה אליו מנשה, והוכיח לו עד כמה גדול כוחו בתורה ובהוראה, שאלו רב אשי, שמאחר והגיע למדרגות כה נעלות בתורה איך התדרדרו הוא ובני דורו לשפל המדרגה להיותם להוטים אחר

לישיבתו של רבן יוחנן בן זכאי, ותוך תקופה קצרה זכה להתעלות ולצמוח לרבי אליעזר הגדול ששני זרועותיו כשני ספרי תורה. זה מה שעשה ירושלם דאז מבעלי כישרונות חלשים ביותר.

כיום אפשר לתקן ולטהר נפשנו על ידי הצטערות על גלות השכינה **אולם** כהיום אפשר לזכות לדביקות ולשלמות הנפש באופן אחר, כשבזמננו ניתנת לנו העבודה המיוחדת של איזהו חסיד המתחסד עם קונו, ויש לנו את ההזדמנות והזכות לקונן ולבכות על צער השכינה, וגודל מעלתה אפשר להבין ממה שבכל כתבי האר"י הקדוש אין עוד הפלגות ולשונות כמו על האדם שבוכה על צער וגלות השכינה, או על מי שעורך תיקון חצות שכל כולו נהי וקינה על גלות השכינה, והעוסק בעניינים אלו זוכה לטהרה עצומה מאין כמוהו.

ענין התגברות כוחות הטומאה כפי התגברות כוחות הקדושה בזמן הבית ובזמננו

ולהבין הענין איך אפשר לזכות כהיום לאותה דרגת טהרה כמו בזמן הבית, כי לכאורה בזמננו ירדה מדרגות הטהרה עשר מעלות אחרונות מבזמן הבית, כי איך אפשר לדמות דרגת טהרה כשכל העניינים מתנהלים בגילוי ובמאור פנים,

מאמר קרא עלי מועד

מזדמן לפניו זקן אחד לבוש לבנים ועטוף לבנים [שהכוונה היא על השכינה הקדושה], והיה נכנס עמו ויוצא עמו. ודעת לנכון נקל, כי בקרב גדולי הדעת היו ההשגות גדולות עד לאין ערוך, אף בתקופה זו שהאור הגדול שזרח בימי בית ראשון כבר היה חלוש במקצת, כי ידעו באיזה כלי ראייה להשתמש.

ועוד איתא (יומא ס"ט), שכשמעון הצדיק הלך לקבל את פני אלכסנדר מוקדון שהיה מושל בכיפה ובא להחריב את ירושלים, ומשרק הבחין בדמותו של שמעון הצדיק הוא השתחוה והשתטח לעומתו, באמרו כי דמות דיוקנו נוצחות לפניו במלחמה. וההסבר בזה הוא, כי הקב"ה הפקיד את משטר והנהגת הבריאה בידי הכהנים הגדולים ששימשו בבית המקדש שהוא מקור חיות העולם, והדברים מבהילים.

ובדברים האלה מצינו גם אצל רבי ישמעאל כהן גדול שהיה מאחרוני הכהנים הגדולים בבית שני, שהרי הוא היה מעשרה הרוגי מלכות שמתו שנים רבות לאחר חורבן הבית (כמובא בסדר הדורות), ובגמרא איתא (ברכות ז), שבעת שנכנס לבית קדשי הקדשים ביום הכיפורים ביקש ממנו הקב"ה 'שמעאל בני ברכני'. ומכל זה אנו רואים, כי כמה שהיו כבר בשפל המצב סמוכים לחורבן השני, הדבר לא השפיעה על השגתם של מביני מדע אלו.

עבודה זרה רח"ל באופן כה מבהיל, והסביר לו מנשה עד כמה בער בקרבם יצר שפל זה, עד שכהיום לאחר ביטול יצר זה אין באפשרותנו להבין את זאת בכלל.

אך כגודל התשוקה לצד השלילי, באותה מידה היתה גם התשוקה לדברים טובים, כי כאמור זה לעומת זה עשה האלוקים. וראיה לדבר, כי כאשר בנו את בית המקדש השני ביטל עזרא הסופר את יצרא דע"ז (סנהדרין ס"ד), אבל בד בכד נתבטל גם נבואה, ואיתא עוד דהסיבה שבבית השני היה חסר חמשה דברים שהיו בבית המקדש הראשון (יומא כ"א:) שהצד השווה באותם דברים היה ריבוי התגלות השכינה, היתה בגלל שביטלו יצר הרע זה, וממילא התבטלו אז גם כן אותם חמש דברים, כי מאחר שכח הרע התבטל, התבטל גם כן חלק הטוב זה לעומת זה.

מביני מדע ביכולתם להשיג גילוי אלוקות גם בזמני הסתר פנים

אך, על אף שכאמור נחסרו בתקופת בית שני מדרגות הגילויים הגדולים כבמקדש ראשון, לא התפעלו והתרגשו מכל זה מביני הדעת, ודוגמא לכך ניתן ללמוד משמעון הצדיק ששימש בכהונה גדולה בסוף תקופת הבית השני, ואיתא בגמרא (יומא ל"ט), שבסוף ימיו העיד על עצמו, שבכל השנים שזכה להיכנס ביום הכיפורים לפני ולפנים היה

(תהלים קיט, פו) כל מצותיך אמונה שקר רדפוני עזרני, כי עיקר המצוות היא האמונה להאמין בה, ומי שהוא מאמין בה יכול להתפלל בכל יום, כי אם הוא מאמין שה' הוא מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, הוא בכל יום בריה חדשה וכל העולמות הם ברואים חדשים, וצריך להתפלל וליתן שבח והודיה למי שברא הכל וגם ברא אותו להתפלל על נפשו ונפש אשתו ובניו ועל פרנסתו וכל טוב. ואם אינו מאמין באמונה שלימה שהקב"ה מחדש בכל יום מעשה בראשית התפלה והמצוות נעשין אצלו כדבר ישן ורגיל ונמאס אצלו לדבר דברים אחדים בכל יום ויום, עכל"ק. והיוצא לנו מדבריו, שאנחנו מאמינים בני מאמינים שהקב"ה מחדש חיות העולם וכל אשר בה בכל רגע ורגע נמצא א"כ שהקב"ה מכניס מדי יום ומדי רגע מחדש בריאה וחיות חדשים במקום תפלה וטומאה זה, והדבר מבהיל על הרעיון, וווי לשכינתא דהיא בגלותא.

כח אלו קיים בכל פעולה הנעשית בעולם

וידוע, כי אחד מהיסודות הגדולים שהנחילנו הבעש"ט הק' הוא, כי כל דבר קטן וגדול הנעשה בעולם, בכל אלו קיים כח אלו קיים שזה ורק זה הוא המניע את הפעולה. ופשוט וברור, שמה שבאו פריצים ויחללו ויטמאו את בית אלו קיינו באופן מחפיר

ובימינו שגם הבית השני כבר חרב, והחשכות גדולה עד למאוד, ואף ניצוצי האורה שכן היו בבית זה אין לנו, והסתרת הפנים היא באופן נורא. אולם כאמור, רגשי הגעגועים נשאר אף כהיום הזה, והסיבה לזה הוא כדברי שלמה המלך (שיר השירים ב, ט) 'הנה זה עומד אחר כתלנו משגיח מן החלונות מציץ מן התרכים', כי הוא עדיין שוכן בקרבנו ומשגיח עלינו אף בתוקף ההסתרה.

התבוננות בהסתרת הפנים במצב הקיים במקום המקדש בימינו

וכשמתבוננים כהיום במקום המקדש, איך המקום מחולל בכיזיון נורא ואיום, ובמקום בית קדשי הקדשים שוכן מקום תפלה רח"ל, והדבר רחוק מהשגתנו איך יכול להיות מציאות נוראה זו, וישאל השואל, כי אם השראת השכינה הקדושה עדיין שורה בתוכנו איך זה יכול להיות, אך האמת היא, כי כל זה הוא גם חלק של ההסתרה הפנים.

ובגודל הסתרת הפנים בענין זה אפשר להתעמק עוד על פי דברי הקדושת לוי' הנ"ל, וכמו"כ בספה"ק דגל מחנה אפרים בפרשתנו (עקב), וזל"ק, "כלל גדול לעבודת הבורא ברוך הוא, העיקר הוא ההאמנה, ועל זה היה מזהיר אא"ז זלה"ה וזהו שורש לכל התורה והעבודה, וזהו שאמר דוד המלך ע"ה

מאמר קרא עלי מועד

קטנה, נוכל ללמוד ממה שהגמרא מספרת (ערכין י"א:), 'כשחרב הבית בראשונה אותו היום תשעה באב היה ומוצאי שבת היה (כבשנה הנוכחית), והיו כהנים ולוים עומדים על דוכנם, ואומרים שירה, ומה שירה אמרו, וישב עליהם את אונם וברעתם יצמיתם, ולא הספיקו לומר יצמיתם ה' אלקינו עד שבאו אויבים וכבשום, וכן בשניה'. ונתאר לעצמנו, כי באם היו ממשיכים ואומרים עוד תיבה אחת בלבד 'יצמיתם', הרי שלא היינו יושבים כיום הזה בגלות אפלה זו, והדברים נוראים.

ובנוגע לענייננו, יש להתבונן, שגם מה שנראה ומצטייר בעינינו כהסתרת פנים, טעות היא, כי בתוך כל ההסתרות פועמת כוח אלוקי עצום שעושה ומכוון את כל הפעולות, ועלינו רק להתבונן בדבר, ולעורר את געגועינו לאבינו שבשמים בבחינת חסיד המתחסד עם קונו, ובזה אפשר לנו לשנות את כל המצב.

המתחזק באמונה בזמני חשכות זוכה לבהירות בדביקות בה'

וזאת עלינו לדעת, שיהודי בכל מצב שהוא יכול בבת אחת להתחזק ולהתרומם למדרגות נשגבות, וכפי גודל החשכות כך אפשר להשיג יותר ויותר בעבודת הבורא. וכידוע שבתקופת מלחמת העולם השניה, זכו יהודים תמימים ופשוטים להגיע לפסגות רמות באמונה ובעבודת

ונורא בז' - ח' - וט' באב בהם יצאו לחרף ולגדף מערכות אלוקים חיים, ובסופו של דבר אף העלוהו באש, כל זה היה לא יותר מאשר כח אלוקי שפעל כל זאת. זאת ועוד, כל העבירות החמורות שנעשו רח"ל על ידי פריצי עמנו בתוך הבית הגדול והקדוש כהריגת זכרי' וכדומה, גם זה היה מכח אלוקי על ידי שנתן להם את הבחירה החופשית לעשות כאוות נפשם, והקב"ה ביטל את רצונו לרצון הבריות שיוכלו לעשות כרצונם.

ומבל זה יכול האדם ללמוד, מה גדול כוחו וכמה הוא יכול לעשות ולפעול בלי שום מעצור, ואם בדברים פסולים ניתנת האפשרות לעשות מה שרוצים, על אחת כמה וכמה שבדברים טובים ורצויים אין שום מעצור לעשות ולפעול ולהתקרב על ידם להקב"ה.

[וידוע שמאן דהוא שאל את הבעש"ט הק', שבאם אכן יש כוח אלוקי המניע כל דבר, אז למה אם כן יש איסור לעבוד עבודה זרה, הרי גם זה פועל ועושה הבורא, ואין כאן המקום להיכנס לעומק תשובת הבעש"ט, אך עיקר הדברים הוא, שבכל דבר קיים ופועל כח אלוקי, ואין זה סתירה לכח הבחירה שנתן לכל אחד ואחד והחייב המוטל עליו לקיים אך ורק רצון הבורא].

ובדי להבין עד כמה אפשר להפוך ולשנות דברים בפעולה הכי

מאמר קרא עלי מועד

טו

להתחזק ולראות בזה שגם בכוחות הקדושה ישנה התגברות באופן חזק ועצום. וממנו נקח לעבוד את ה', שכגודל ההסתר פנים כך גודל כוח האלוקי הבוער בקרבו, ודווקא בזמני הסתרה ישנם כוחות משונים איך להתרומם ולהתעלות מכל זה.

חיזוק גדול מהאפשרות הניתנת לנו להתקרב ליד שריד בית מקדשנו

וראיה לדבר שאף בתוקף כל

ההסתרות השכינה הקדושה בתוכנו, אנו יכולים ללמוד מהעובדה, שיש לכל אחד האפשרות לבוא ולהתפלל ליד הכותל המערבי שריד בית מקדשנו, כי בדרך הטבע הדבר אינו מובן איך לא נחרב מקום זה בידי בני עוולה שהמקום היה בשליטתם משך כל השנים, ומזה שלא נגעו במקום קדוש זה לרעה, וכהיום ישנה אף האפשרות בידי כל אחד להגיע למקום קדוש זה, כל זה מראה לנו על ניצוץ של אור בתוך החושך של השראת השכינה ביננו אף בימי הגלות והחושך.

ואיתא במדרש (שמות רבה פרשה ב פסקה ב) "א"ר אחא, לעולם אין השכינה זהה מכותל מערבי שנאמר (שיר השירים ב) הנה זה עומד אחר כתלנו". והמציאות בימינו הרי היא עדות חיה, שהקב"ה לא עזבנו בכל שנות הגלות, ולא זו מלחכנו כל השנים, כמו בתקופת המקדש.

השי"ת למעלה מהשגותינו, כי כשיהודי במצב כה נוראה ושפילה אזי בהכרח נפתחים אצלו אותו נקודת האמונה שיש בכל יהודי ומאמין ומתבונן באותן תקופות עד כמה הקב"ה פועל בתוך כל אותם הדברים המצטיירים בעינינו כהסתר פנים, ואז הרי הוא זוכה להתעלות עד לאין ערך בדביקות בה', כי נתעורר בקרבו כח האבות הנטוע בקרבו, וזה נוסך בקרבו כוחות עצומים להתעלות מכל ההסתרות.

וכידוע, שבתקופה שלאחר המלחמה נעשה התעוררות גדולה

לקירוב הגאולה, ובעוה"ר התגברה אז כח גדול של הקליפה שהשתלטה על הגאולה האמתית והשלימה, ולמרבה הצער לא נפטרנו ממנה עד עצם היום הזה, וכידוע כמה הרעישו עולמות גדולי הדור בשעתם לבטל קליפה נוראה זו, ולמרבה הצער לא זכו לכך. והענין הוא כאמור, כי כפי גודל התעוררות והתגברות כוחות הקדושה, אזי זה לעומת זה מתגברת ג"כ כח הקליפה, והחכמה בתקופה זו היא, שהאדם יתבונן מי הוא הנותן כח ועוצמה לכוחות רעים אלו אם לא הבורא כל עולמים, ודבר זה בוודאי ילהיב את לבו לעבודתו יתברך שמו, להתבונן בעמקות יתרה בגילוי האלוקות השורה בתוך הסתרה זו, וכל כמה שמתבוננים במעשיהם המשונים כמה הם רוצים לטמא אותנו, אפשר

מאמר קרא עלי מועד

קדשה לשעתה וקידשה לעתיד לבוא, ובעלי ההשגה יודעים שלא להתפעל מהתגברות הקליפה, ויש לנו להתחזק ולדעת, כי הנה זה עומד אחר כתלנו משיגח מן החלונות מציץ מן החרכים, ועדיין חביבותא גבן באותו מקום המקדש.

ענין 'לידת משיח' הוא התעוררות הגעגועים לזמן הגאולה

והנה ידוע מספח"ק (הובא בבני יששכר ובעוד ספח"ק), כי מדי שנה ביום תשעה באב אחר חצות מתעוררת נקודה הנקראת 'לידת משיח'. ועומק הענין בזה הוא ריבוי ההתעוררות ורשפי הגעגועים המורגשים באופן מיוחד ביום זה, והתעוררות חזקה זו המורגשת בכל לב יהודי בתשעה באב, מראה לנו עד כמה גחלת האהבה מעולם לא נכבתה, ועל אף שלמראית עין נדמה לנו שהחושך רק מתגבר והולך אף במקום המקדש, כמו בשאר בכל דבר שבקדושה, מכל מקום אנו מאמינים שמה שהוא נראה לנו כך הוא רק מפאת חסרון ההתבוננות והעדר כלי הראיה הנכונים, אולם לאמתו של דבר מתגבר והולך כח האור באותה מידה, ודבר זה מוליד ניצוץ ותקווה לקראת התגלות מלך המשיח במהרה בימינו.

ובפי שנתבאר מקודם, שהקב"ה מחדש בכל רגע ורגע כל מעשה בראשית עלינו לדעת, שמאז לפני אלף תשע מאות חמישים ואחד

ואף הרה"ק מ'סאטמאר זצוק"ל שאסר את הגישה לכותל המערבי בימינו, היה זה לרוב כאבו לנוכח התגברות הקליפה במיוחד במקום קדוש זה, וחשש, שכאשר יבואו יהודים שומרי תורה ומצוות לשם, זה יכול להתפרש חלילה על הכנעה מסוימת לקליפה זו וחלילה שתגדיל כוחה, וכמובן שההולכים בשיטתו אסור מהם לבקר במקום.

אולם אלו ואלו מודים, כי מציאות זו, שיש את האפשרות לכל אחד לבוא ולבקר במקום זה, והמקום חי וקים, מעורר רגשות נעלות של אור המבליח בתוך החושך, ואף אלו שאינם הולכים מוזילים דמעה על עצם הסיבה שאין היכולת להגיע בעקבות התגברות הקליפות במקום כנוזכר, וכל זה בא מהרגשה פנימית שהשכינה הקדושה בתוכנו, ואין מציאות שהיא לא נמצאת אתנו.

אך אל לנו להישבר מהשתלטות כוחות הרע על שריד בית מקדשנו, כמו הטומאה הנוראה ששורה כיום לדאבוננו במקום קדשי הקדשים כנוזכר, כי אף בזמן הבית, עד כמה שזכו לגילוי שכינה, היה גם מציאות של עבודה זרה רח"ל והעמדת עגלים למנוע את העלייה לרגל, אך הדבר לא הפריע ליהודים הכשרים שכן עלו לרגל, כי בעלי הדעת וההשגה לא זו ולא נרתע מהם מאומה. וכך הם הדברים עד עצם היום הזה, וכידוע שקדושה שניה

ובמדרש מסופר (עיין בחידושי חת"ס למס' עבודה זרה, דף נב), שכשעולי בבל החלו להתעסק בבנין הבית השני, אז לגודל עניותם הביאו אבנים שרופות שמצאו במקום קרוב, והגויים שעמדו מסביב שחקו על משבתם ושברם, שבאלו אבנים מושלכים ואינם ראויים מקימים את בית ה'. ומבואר בחת"ס, שאבנים שרופות אלו היו לא אחרים מאשר אותם אבני בית המקדש הראשון, ולאחר שעלו בלהבות ונכבו, נשארו כל אותם אבנים במקומם, והמתינו אחר כבוד לבנייתם מחדש בבית השני.

והן והן הדברים שדיברנו, שעל אף שלמראית עין היה נדמה שלא נשאר שריד ופליט לזיכרון מהבית הראשון, וביותר היה נדמה עד כמה שפל מצבם ומעמדם של בוני הבית החדש שזקוקים להשתמש באבנים חרוכות ושרופות שאינם ראויים לבנין, אך האמת והמציאות התבררו, כי לא היה כאן לא חורבן ולא הרס, לא עניות ולא שפלות, כי אם גילוי אלוקות שבתוך הסתתר למראית עינו של מי שאינו מתעמק ומתבונן בפנימיות ואמיתת הדבר, ואילו ברי דעת ומדע היודעים להתבונן ולהתעמק בפנימיות כל דבר, ראו לנכון, כי גם בתקופת בית שני עדיין לא נחרב הבית הראשון.

ובנבואת חגי (ב, ט) נאמר, 'גדול יהיה כבוד הבית האחרון יותר מן הראשון'. ומפסוק זה דקאי על

שנים שהאור הזה נכבה, הרי שאין כל רגע שהקב"ה לא חושב אולי ברגע זה, ואולי ברגע זה...., ואין לנו מושג כמה שזה קרוב.

אף שהבית נחרב זה רק בחיצוניות, אך בפנימיות הבית עדיין עומד בנוי ומשוכלל

ואתא בחז"ל (תענית כ"ט.) "תנו רבנן משחרב הבית בראשונה, נתקבצו כיתות כיתות של פרחי כהונה ומפתחות ההיכל בידן, ועלו לגג ההיכל ואמרו לפניו רבונו של עולם, הואיל ולא זכינו להיות גזברין נאמנים, יהיו מפתחות מסורות לך וזרקום כלפי מעלה, ויצתה כעין פיסת יד וקיבלתן מהם". ואפשר להסביר את ענין החזרת המפתחות, שגם אלו שנכחו את גודל הכאב והשבר, ועיניהם רואות וכלות איך בית ה' עולה בלהבות, ידוע ידעו, שאת החורבן שהם רואים בעיניהם זה רק בחיצוניות ולמראית עין, אולם בפנימיות הבית איננו חרב והוא חי וקיים, ובאם כן יש לשמור על המפתחות, ואף חז"ל רמזו זאת פעמים מספר (עיין זוהר פר' פנחס רכא., וע"ע בספ"ק יקר מפז להרה"ק המגיד הגדול מ'קאזניץ זי"ע, פר' ראה), כי בית המקדש עדיין בנוי ועומד על מכונו, ועל אף שכמובן שאין הכוונה במובן הגשמי, ולנו רק נשאר להתבונן ולהסתכל במבט נכון, ולכוון את המח והלב להרגיש זאת.

מאמר קרא עלי מועד

המקדש כבר החל לעלות בלהבות, וזה היה כבר אחרי ג' ימים שטימאו וחיללו את המקום באופן נורא, ולמראית העין היה נדמה כי אפסה כבר כל תקוה, מ"מ אם היו הכהנים והלווים ממשיכים ואומרים תיבת 'יצמיתם', הרי שבתיבה אחת בלבד היו מבטלים ומפסיקים לאלתר את המשך התפשטות השרפה, כי הרי הקב"ה מחדש את העולם כולו מרגע לרגע, ומה שקרה רגע לפני זה בכלל לא קשור לרגע שלאחריו.

ועוד דבר נורא שנינו כאן, כי על אף שכל מלאכי השרת, ושרי צבאות כוכבים ומזלות ניסו בכל כוחם לבטל את רוע הגזירה ולעצור את חורבן הבית, אולם את הכח האמתי הפקיד הקב"ה רק בידינו ישראל עם קרובו, שרק באמירת תיבה אחת בלבד היינו יכולים לבטל את הכל. וכמה שנדמה לנו שאנו יודעים ומבינים את גודל ערכנו עלינו לדעת שעדיין איננו מבינים כלום.

ואף אנו הסחופים ודווים בגלות החל הזה, לא רואים ולא מרגישים כמה כוחות אדירים הפקיד הקב"ה בידנו, וכמה אנו יכולים לפעול אפילו בדיבור אחד, ובמקום זה עומדים אנו כמיואשים ח"ו, כי כשרואים עין בעין איך שבמקום קדשי הקדשים עומד בנוי על תילו מקום שפל וטמא בדמות מקום תיפלה, או כשנוכחים בהתגברות כוחות הטומאה והקליפה במקום כותל המערבי עד שלפעמים

הבית השני, ניסו חכמי אומות העולם להוכיח, שמזה שהבית השני נקרא אחרון, זה סימן מובהק שלא יקום אחריו בית שלישי חלילה. ומובא (בזוהר שם בפר' פנחס), שגוי אחד שאל את רבי אליעזר דבר זה, והשיב לו רבי אליעזר, שאליבא דאמת, הראשון האמצעי והאחרון כולם בית אחד הם.

ומבואר בזוהר (שם), שהבית הראשון השני והשלישי בית אחת היא, וזכי הראות יודעים ומבינים שאליבא דאמת לא היה שום חורבן בפנימיות הדבר, רק היו תקופות שהבית עמד באיתגליא, ואילו עתה הוא קיים רק באיתכסיא, אך מה שהיה הוא שיהיה.

טבע האדם להתיימשך כאשר הוא רואה בעיניו כי אפסה כל תקוה, אך העבודה היא להתחזק דווקא בשעה זו

ואותם משמרות כהונה שהחזירו את מפתחות הבית, הראו מצד אחד את גודל אמונתם שהחורבן הוא רק למראית עין כפי שנתבאר. אולם בד בבד הראו בזה, כי בשעת החזרת המפתחות כבר לא האמינו שיש בידם כח רב ועצום אפילו בשעה הקשה ביותר לעצור את המשך שריפת הבית. ולא האמינו שהיה בידם אף לעצור את המשך התפשטות השריפה, זה לא תפסו. וטעות גדולה היתה בידם בשעה זו, כי כפי שנתבאר לעיל, הרי גילו לנו חז"ל הק', כי על אף שביט

מאמר קרא עלי מועד

ט

מתייבש אז זה קורה. ובזה ביארנו את דברי הגמ' (ב"מ פה.) 'אחתינהו לרבי חייא ובניו אמר משיב הרוח ונשבה זיקא, אמר מוריד הגשם ואתא מיטרא, כי מטא למימר מחיה המתים רגש עלמא, אמרי ברקיעא מאן גלי רזיא בעלמא, אמרי אליהו'. דלכאו' יש לדקדק איזה רז גילה אליהו הנביא. אבל ביאור הדברים הוא שאליהו הנביא גילה שכל ענין המיתה הוא מחמת שהנשמה מסכימה בעצמה ללכת מן העולם, כי אין אדם נפטר מן העולם, כל זמן שלא הסכים בעצמו שהגיע עתו ללכת, ולכך רבי חייא בתפלתו הזכה התעלה והעלה כל העולם וכל הנשמות שבעולם עמו, והפיה בהם רוח חיים, אשר לא יסכימו לשום העלם ומיתה, אף שנגזרה עליהם מיתה בגזירה הראשונה, כי אל עפר תשוב. ולכן עם תפילתו התחיל העולם להתעורר.

ודבר גדול הלזה כבר הורה לנו משה רבינו אדון הנביאים, כי כמה שהרבה להפציר ולהתפלל שהקב"ה יתיר את שבועתו ויתיר לו להיכנס לארץ ישראל, ולא נענה בתפלתו זו, מכל מקום לא התייבש ולא הירפה, והמשיך בתחינותיו תקט"ו פעמים, עד שהקב"ה אמר לו (דברים ג, כו) 'רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה'. ומזה שה' ביקש ממנו להפסיק בבקשותיו, אפשר להבין, כי כל תפילה ותפילה קידמה יותר ויותר את ישועתו, ובעוד תפילה אחת היה נענה,

אי אפשר אפילו להגיע למקום בעקבות התגברות כוחות אלו, אז הדבר יוצר רושם שהחשכות הנוראה והסתרת הפנים אך גובר והולך. אולם כשמתבוננים לעומק עד כמה מתגלה גודל אהבת הקב"ה לעמו בעצם קיום הכותל המערבי עד עצם היום הזה, ועד כמה המקום מושך אליו אלפים ורבבות, אפשר להבין עד כמה אהבה זו אינה מוגבלת במקום או בזמן, כי השכינה הקדושה היא למעלה מכל גבול וערך גשמי, והרגשת אהבה זו תלוי אך ורק במקבל, וכאדם האומר לחברו הנה אני כל כך אוהב אותך, הבה ניפגש יחדיו סביב שולחן אחד, ואילו הלה מפטיר ועונה לעומתו בשפה רפה 'נראה למחר', שכמובן באם שהשני לא ירצה להכיר באהבת בר שיחו, לא יועילו לו כל הדיבורים על כך.

והקב"ה העומד אחר כתלינו קורא ואומר לעברנו: בני היקרים, הביטו וראו כמה אני אוהב אתכם, האם נראה לכם כי הנני מרוצה ממקום התיפלה הנמצא במקום? הרי לא לאלה אני צריך, רק לכם בני אני צריך.

הלימוד מתקט"ו תפילות של משה רבינו שכל תפילה פועלת ומקדמת את הישועה

ואיתא בספה"ק, כי כל עוד שיהודי אינו מרפה מלקוות לטוב איננו נפטר מן העולם, ורק כאשר הוא

מאמר קרא עלי מועד

כשאין יודע את עצמו הוא מחוסר ידיעה גם כן בבורא ברוך הוא, כיון שאפילו עצמו הוא אינו בוחן.

וזהו השמר לך ושמור נפשך, כי אם לא תעשה כך, פן תשכח את

הדברים אשר ראו עיניך הם רוממות הבורא ברוך הוא שאדם רואה תמיד בעיניו הפלאות הניסים והנפלאות, על כן צריך האדם להשגיח בעצמו תמיד, עכל"ק. והרי לנו עד כמה מוטל על כל איש ישראל לדעת ולהכיר בכוחות נפשו העצומים שיכול בזה לפעול ניסים ונפלאות למעלה מדרך הטבע.

זמן הרמ"ק זי"ע זכה להגיע למעלותיו העצומות, רק כי

האמין בעצמו עד כמה הוא יכול להיות חסיד המתחסד עם קונו, ועד כמה הוא יכול להתעמק בצער וגלות השכינה ולגרום בזה שמחה ונחת רוח לשכינה הקדושה, וזכה בזה להבין ולהשכיל כי כוחותיו הם בלתי גבול וערך גשמי.

ועל כן נקרא תשעה באב יום מועד, כי ביום זה אנו שמים אל לבנו קול הקורא מאבינו שבשמים, בני האהובים, שימו לבבכם עד כמה אני אוהב אתכם, רק עורו נא התעוררו נא להחזיר געגועים ואהבה רבה, וזה המועד שנקבע בתקופת הגלות, בו מתוועדים הבנים האובדים לעורר את האהבה הישנה המתחדשת ביתר שאת בכל רגע ורגע.

ואלמלא הדברים לא היו פועלים למעלה, היה הקב"ה מרשה לו להתפלל כמה שרוצה, כי במילא התפילות לא יעזרו לו, והרי לנו כמה כוח יש בכל תפילה של יהודי.

והסיבה שהאדם כן מפסיק להתפלל היא, כי למראית עינו נדמה לו שבוטל סברו ואבד סיכוי, וכך הוא טבע האדם. אבל על האדם להתבונן ולהתאמת בלבו שלא כן הם פני הדברים, רק שכל תפילה ותפילה שלו עושה רושם למעלה וממהר ישועתו עוד יותר ויותר. ודייקא יאוש האדם המתייאש את עצמו מן הרחמים הוא הדבר המונע ממנו את הרחמים והישועה.

על האדם להכיר בכוחות נפשו העצומים

ובספה"ק נועם אלימלך בפרשת ואתחנן פירש עה"פ רק השמר לך ושמור נפשך מאוד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך, וזל"ק, "כי האדם צריך לילך תמיד בדביקות לחשוב ברוממות אל יתברך לבחון בנפשו ובנפלאותיו אשר רואה תמיד ניסים ונפלאות ונוראים בברואיו, והתחלה לבא להמדרגה הזאת צריך מתחילה לחשוב בחלק הניתן לו ממעל, והוא הנפש שלו מה היא ואיך היא פועלת ניסים ונפלאות, כמ"ש בגמרא בחמשה דברים הנשמה שוה להבורא ברוך הוא וברוך שמו, אבל

הקב"ה משתוקק כביכול שבניו ינצחוהו ויבטלו את הגלות

ובספה"ק נועם אלימלך פירש את דברי הפיוט 'הנוי והנצח לחי עולמים', שלנוי גדול נחשב בעיני הקב"ה כאשר מנצחים אותו כביכול, ואף אם עלה ברצונו להחריב את בית המקדש, אזי באותה מידה עלה גם ברצונו שבניו ינצחו אותו, ויגרמו את בניינו כבתחילה.

ובמדרש מתואר (איכה רבה, הקדמה פסקה כד), "בשעה שבקש הקב"ה להחריב את בית המקדש אמר, כל זמן שאני בתוכו אין אומות העולם נוגעין בו, אלא אכביש את עיני ממנו ואשבע שלא אזקק לו עד עת קץ, ויבואו האויבים ויחריבו אותו, מיד נשבע הקב"ה בימינו והחזירה אחוריו, הה"ד (איכה ב) השיב אחור ימינו מפני אויב, באותה שעה נכנסו אויבים להיכל ושרפוהו, וכיון שנשרף אמר הקב"ה שוב אין לי מושב בארץ אסלק שכינתי ממנה ואעלה למכוני הראשון, הדא הוא דכתיב (הושע ה) אלכה ואשובה אל מקומי עד אשר יאשמו ובקשו פני, באותה שעה היה הקב"ה בוכה ואומר אוי לי מה עשית".

ויש להבין, שהרי נשבע שיכבוש את עיניו מן המקום ולא יזדקק אליו יותר, ואילו מדבריו שאמר מיד לאחר החורבן נראה כי התחרט וכמעט שחזר משבועתו. רק הענין הוא, כי על אף שנשבע שלא יזדקק לו יותר, מכל מקום אהבתו וגעגועיו לבניו גברו,

התעוררות הבכיה בתשעה באב היא מזה שה' קרא ליום זה לבכי ולמספד

ועד כמה הקב"ה נאנח ומצטער כביכול מרוב צער וגעגועים על בניו אהוביו, נוכל ללמוד ממה שמשופר בגמרא (ברכות ג), שאליהו הנביא זכור לטוב גילה לרבי יוסי, כי בכל פעם שישראל נכנסים לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ועונים אמן יהא שמייה רבא, הקדוש ברוך הוא מנענע ראשו ואומר אשרי המלך שמקלסין אותו בביתו כך, מה לו לאב שהגלה את בניו ואוי להם לבנים שגלו מעל שולחן אביהם. ונורא להתבונן ולהעלות על הדעת, כמה רבבות פעמים נאנח כבר הקב"ה מאז חורבן הבית ואמר בלשון הנזכר שאוי לו לאב ואוי להם לבנים.

ובענין הזה איתא בכתבי הרמ"ק זי"ע, כי סיבת הבכיה בתשעה באב היא, כי הקב"ה בוכה באותה שעה, ואיש הישראלי הוא דוגמא שלמעלה, ואם השי"ת קרא ליום הזה לבכי ולמספד ולקרחה לעצמו כביכול, הדבר מעורר בכי ומספד גם למטה. ובעינינו הגשמיות יפלא הדבר מה הקשר בין בכיית ה' לבכיינתנו, אולם אבינו אב הרחמן אומר כי אכן קיים קשר אמיץ וחזק בין התעוררות בכייתו כביכול לבין בכיינתנו. והדברים נוראים.

ושני המאורות הגדולים, הלוא המה אדוננו מרנן הבעש"ט הק' והארה"ח הק' זכותם יגן עלינו, היו מרעשים עולמות על ענין זה, וכידוע שהיו בהם חלקי הנפש והרוח של מלך המשיח, ואילו היו נפגשים יחדיו היו זוכים לגלות גם את נשמת משיח והעולם היה בא על תיקונו, אך מן השמים עיכבו בעדם כידוע. והן נודע למשגב כוחו הכביר של מרן אור שבעת הימים הבעש"ט הק' זיע"א שהיה בכוחו לקבץ כל נשמות עם ישראל עד סוף כל הדורות, וכפי המקובל, שכל אנחה היוצאת מלב יהודי עד סוף כל הדורות הכל הוא מכח הבעש"ט שזכה לנשמה כוללת.

ובספה"ק אהבת שלום מובא רבות, שבחינת מידת המלכות של מלך המשיח היא בסוד חקל תפוחין קדישין, וחק"ל אותיות חל"ק, כי לכל בן ישראל יש חלק בנשמת משיח, וצריכים רק לעורר ולקבץ את כל חלקי הנשמות כדי לגלות אורו של משיח.

והתעוררות קיבוץ כל חלקי נשמת המלך המשיח תלוי לפי גודל הדביקות והגעגועים שכל אחד יעורר בעצמו לשוב אל ה' בדביקות גמורה ויגלה בזה חלק המשיח אשר בתוכו ובזה מקיים ענין 'שיבת ציון' שיש בכל אחד מישראל כמו שכבר דברנו (במאמר וישוב אל ה', ועיי"ש 'שיבת ציון' קיימת גם בנפש האדם, כי כשם שישנה שיבת ציון בעולם, כך

וכביכול לא עצר כח ושוב לא היה יכול להתאפק, כי אינו יכול לחשוב שבתו חרב ובניו גלו משם.

וידועים דברי הגמרא (כתובת ק"א.), ששלוש שבועות השביע הקב"ה את עמו, ואחת מהם היא שלא ידחקו את הקץ, ובפשטות השבועה כוללת כל מיני אופנים ששייך למהר את הקץ, אולם ברש"י שם משמע, שרק בפעולות מעשיות אסור לקרב את הגאולה, אולם בתפילות ותחנונים הדבר מותר. והענין הוא, כי הקב"ה לרוב געגעויו מותר על שבועתו, וחפץ הוא רק להתראות שוב עם בניו, אולם כתנאי לכך הוא רוצה לראות את געגעויו בניו כלפיו, וכמובן שלא דרך מלחמה והתנצחות חלילה, רק דרך געגעוים.

פעולות הצדיקים לקרב ולזרוז את הגאולה

וידוע ממרן האור החיים הקדוש זיע"א עד כמה השתדל בתפילותיו לקירוב הגאולה, וכלשון קדשו 'כי קשה לנו הריחוק ממך כפרידת הגוף מהנשמה'. ובהגיעו לשכון כבוד בירושלם עיר הקודש אמר, כי באם יעלה בידו ויחיה במקום קדוש זה י"ב חודש, הרי שיהיה ביכולתו לפעול את הגאולה השלמה, אך לרוב צערו ושברון לבו לא עמד בכך, ואחר י"א חודש בלבד נסתלק בדמי ימיו.

מאמר קרא עלי מועד

כג

בית המקדש שלמטה לבית המקדש שלמעלה, אך מאז חורבן הבית נפסקה עבודה זו, ושוב אין לו להקב"ה אותה נחת רוח למעלה, וכדאיתא במסכת תענית (ה). 'אמר רבי יוחנן, אמר הקדוש ברוך הוא לא אבוא בירושלים של מעלה עד שאבוא לירושלים של מטה'.

אולם ביום השבת הרי גם בזמן הבית לא היתה עבודת הקרבנות, והיו מוסיפים רק שני כבשים. והרובד העמוק בזה הוא, כי המספר שנים מורה על ייחוד וחיבור גמור בסוד חיבוק ונישוק, ואכן מעלת ייחוד קודשא בריך היא ושכינתו ביום השבת הוא באופן נשגב, ובזה אין שום הבדל בין זמן הבית לזמננו, וכפי שאנו מזכירים יחוד גדול זה מדי שבת בתפילת המנחה בעידן רעוא דרעוין 'אתה אחד ושמך אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ'.

וז"ל התפארת שלמה (פרשת בחקותי), "הנה מבואר בכתבי האר"י ז"ל כי גם בזמן הזה, אע"פ שבהמ"ק הוא חרב ואין עבודה ואין קרבן, מ"מ בשבת הנה נעשים כל היחודים ממילא בהעלאת העולמות כמו קודם פגם אדה"ר. נמצא, כי בש"ק אין חסר כלום אשר אנחנו בגלות, אך הכל יפה בעתו. וז"ש, את שבתותי תשמרו ומקדשי תיראו. ר"ל, כאשר שבתותי תשמרו, יחשב לכם כמו שמקדשי תיראו, בבנינו. כי היחודים נעשו עתה בשבת כמו מאז.

קיים מושג זה בנפש, ע"ש עוד), וזה שייך מכח שהקב"ה מצדו מראה לנו כסדר גילויי אהבתו, אך אנו רק צריכים להתבונן בדבר הגדול הזה, כי הקב"ה חפץ לראות עד כמה אנו מתייחסים לגילויי אהבתו שהוא מרעיף עלינו.

השגת הדביקות שאפשר להשיג ביום תשעה באב יותר מזמנים אחרים

וכפי שנתבאר לעיל, הרי ביום תשעה באב - יום המועד, הזמן מוכשר לכך ביתרון הכשר, וכמו שבבוקרו של יום זה אין מניחים תפילין, דוגמא לזמן שבית המקדש היה קיים, כי בביהמ"ק היה רק דביקות בחי עולמים, ללא כל אמצעי של תפילין או תפילה, והיה רק דביקות ואהבה, ודבר זה אפשר להרגיש גם בתשעה באב כשמתבוננים נכון בדברים האמורים.

השגת הדביקות בשבתות הגלות היא במעלה יתרה כמו השבתות בזמן שבית המקדש היה קיים

ובדבר נוסף אפשר להתחזק אף בזמן הגלות, הלוא היא העבודה הנפלאה בימי השבתות. והענין הוא כי דבר אחד היה בזמן הבית שבאמצעותו היו יכולים לחזק את הקשר בין הקב"ה לכנסת ישראל, והוא עבודת הקרבנות שחיברה בין

מאמר קרא עלי מועד

שפלות נוראה זו עלינו להתנער מן העפר, ולהבין כמה געגועי הקב"ה גוברים ועוברים כל גבול בזמנים אלו במיוחד, ועל כל אחד לתפוס את עצמו בעוד מועד, ולהיות מוכן ומזומן שבכל רגע יכול המצב להשתנות, וכל מה שהיה עד עכשיו זה כבר היה מספיק.

ועל קץ הגלות נאמר בספר דניאל (יב, יב) 'אשרי המחכה ויגיע לימים אלף שלש מאות שלשים וחמשה'. והגם שכל מפרשי המקרא גלאו להסביר מקרא זה על בוריו, אולם עלינו להאמין שבכל רגע זה יכול להיות, ואנו רק צריכים להתקשר ולהתדבק אל יוצרינו ובוראינו אבינו שבשמים.

עצם אמונתנו בגאולה השלמה מראה עד כמה שהקשר בינו לאבינו שבשמים מעולם לא נפסק

וזאת נחמתנו בעניינו, שלאחר כל כך הרבה שנים אנו עדיין שומרים אמונים, ומייחלים ומצפים לביאת הגואל, וזה מראה לנו שהקשר בינו לבין אבינו שבשמים מעולם לא נפסק, וכלשון קדשו של הרה"ק מבארדיטשוב זיע"א בספרו קדושת לוי (מגילת איכה) על הפסוקים (איכה ג, יח-ט) 'ואומר אבד נצחי ותוחלתי מה' וגו' זאת אשיב אל לבי על כן אוחיל חסדי ה' כי לא תמנו כי לא כלו רחמיו, וזל"ק "יש לדקדק שהוה ליה למימר זאת אשיב אל לבי חסדי ה'

ועוד נעלה השבת בהגלות יותר, אחרי כי כל ימי השבוע אין היחוד כתיקונו, לכן בשבת הוא ביתר שאת מבזמן שבהמ"ק הי' קיים, והוא בשלימות האהבה יותר. וע"ז אנו אומרים, שלא תהא צרה ודאגה ויגון ואנחה ביום מנוחתנו והראנו ה' אלהינו בנחמת ציון. פי', ע"י שמקבל השבת בשמחה נכונה, אזי יחשב לנו כאלו ראינו ציון בבנינו. ובזמן הגלות, השבתות יותר טובים, מבזמן שהי' בהמ"ק על מכונו.

והנה זה הפי' הכתובים בהבטחה זו, אז תרצה הארץ את שבתותיה, הם השבתים. כל ימי השמה תשבות, פי' כל ימי השמה, הם זמן הגלות, תשבות. יהיה להם שבתים טובים. אשר לא שבתה בשבתכם עלי', כי בזמן בהמ"ק לא היו שבתים טובים כאלה". והדברים נוראים ונפלאים.

חובה על כל איש ישראל להתגבר ולהתעצם בציפייה לישועה

ובזמן זה על כל אחד להתחזק באמונה שלמה שהשי"ת מחדש בכל רגע ורגע את עולמו, ועל אף שלמראית עין אנו רואים איך העולם השפל מתגשם והולך מיום ליום, ויותר ויותר הוא שוקע בתאוות שפלות, ואין לך יום שאין נסיונה מרובה מחברתה, עד שאין אתנו יודע מה יולד יום. ואמנם מצד אחד עלינו להתעמק ביותר בצער וגלות השכינה הגוברת מיום ליום, אולם מתוך

מאמר קרא עלי מועד

כה

הדבר. אולם מזה שאנו מייחלים ומצפים לגאולה השלמה, זה מראה על אמיתות הדבר, כי שקר אינו יכול להתקיים, ואם עדיין מאמינים זה סימן שבקרוב נזכה לגאולת עולמים.

מעלת יום תשעה באב שחל בשבת

ואיתא בספה"ק, שכשחל תשעה באב בשבת והתענית נדחה ליון ראשון, אז יום העשירי באב בבחינת יום הכיפורים שאין בו מאכל ומשתה, ותשעה באב כערב יום הכיפורים שיש בו מצוות מאכל ומשתה, וכאמור לעיל הרי שבבחינה מסוימת גדלה מעלת יום זה עוד יותר מיוה"כ, כי ביום זה חושבים רק על הקב"ה ועל כבוד השכינה. וממילא בשנה כזאת יש לנו השני מעלות ביחד, ועלינו מוטל להיות נזהר שלא לאבד את הקשר והדביקות הגדולה לאבינו מלכינו שהוא בהישג ידינו היום.

ענין אריכות הגלות הוא, כי צדיקי הדורות רצו שלא ידח ממנו נדח

ועוד עלינו לדעת, שמה שהצדיקים לא הצליחו עד היום זה להביא לימות המשיח, זה לא בגלל שלא היה בידם ח"ו, רק מרוב רחמנותם על דור עקבתא דמשיחא האריכו את הקץ, כדי שגם אנו נזכה ונחיה ונראה לשני ימות המשיח. והמלחמה הגדולה ששרתה בין תלמידי מרן הבעש"ט

וכו'. על כן אוחיל. ומדוע מקדים על כן אוחיל, המסובב להסבה שהוא חסדי ה' כי לא תמנו. אמנם הענין מה שקורין שבת חזון על שם מה שאינו לשבחן של ישראל, יש לומר שחזון לשון מחזה, מה שמראין היעודים רב טוב הצפון אחר כבוש המלחמה הגדולה בעזרת השם לנפשות ישראל הנשלחים לעולם הזה מחמת שהם אוהבי השם יתברך ואוהבים לו וכל מגמתם אליו קודם שנשלחו לעולם הזה למלחמה מראין להם רב טוב הצפון, אך בעונותינו הרבים תרגז בטנם של שונאי ישראל עלינו, אך ממה שאנו זוכרים עניינו ומרודינו ותשוח עלינו נפשנו מזה ניכר בבירור שלא אבד נצחינו ותוחלתנו חס ושלום, כי נגזר על המת שישתכח מן הלב מחמת שנסתלק הניצחון למעלה בלי תוחלת חזרה עתה, מה שאין כן חי אינו משתכח. וזהו זאת אשיב אל לבי, מה שזכור תזכור ותשוח נפשי, מזה נראה בעליל כי לא נכזבה תוחלתי בכל יום, על כן אוחיל, עכ"ל.

והאמונה גופא מראה לנו עד כמה המקום הזה עדיין חי.

משל למה הדבר דומה, לאחד שהתברך מפי רבו על עשירות מופלגת, אך משעברו שנתיים ושלוש והברכה לא נתקיימה, הוא כבר מסיק שהברכה היתה לבטלה, והולך וממשיך עם חייו ומשתכח ממנו כל

מאמר קרא עלי מועד

את בנין בית המקדש ולגרום לתיקון השלם הנספך מאז חטא אדם הראשון. ומאריך גיסא עלינו אף להחשיב ולהכיר במעלתה המיוחדת של דורנו המתחזקים באמונה שלמה אף בתוקף ההסתרות, ואף כי אמנם לא עברנו אותם ניסיונות של שמדות ורציחות כבדורות עברו, אך ייסורי נפש עברנו גם עברנו, וזכויות כבירות בידנו לקרב את הגאולה השלמה.

ולעת כזאת כולנו מתחזקים ומקבלים על עצמנו להתחזק בעבודת הבורא, בתפילה 'הורינו ה' דרך אהלך באמתך', שהשי"ת רק יורה לנו מה עלינו לעשות ונעשה את זה. ויעזור הקב"ה שהימים האלו יתהפכו במהרה לששון ולשמחה, ועד לביאת הגואל נזכה להתחזק באומץ ובגבורה, ולא להסתכל ולהתפעל מהעולם המגושם, רק להיות מוכנים ומזומנים בכל רגע להתגלות כבוד שמים מתוך התבוננות והתעמקות בכוחות נפשנו לטוב לנו כל הימים. ויה"ר שנזכה בקרוב לבנין בית המקדש בב"א.

הק' זיע"א לפני למעלה ממאתיים שנה בתקופת מלחמת נפוליון להביא את המשיח אז, הוכרעה לצד אלו שציידו לא לקרב את הגאולה בזמנם, כי רצו שלא ידח ממנו נדח, ואף אנו בני הדור השפל יזכו להתעורר וללכת לקבל פני משיח צדקנו.

מצבו המיוחד של דורנו

ובמה עלינו להתעורר בדבר זה, כי אף דאנן יתמי דיתמי, בכל זאת מלך המשיח מחכה רק על התעוררותנו, ומדורו של אברהם אבינו עומדים ומחכים כל העולמות עלינו. למה הדבר דומה, לדבר גדול וכבד הנמצא במקום גבוה, אבל כדי להורידו למטה לא נצרכה רק למקל דק שבתזוזה קלה מלמטה הוא מוריד את הדבר מלמעלה. והנמשל מובן, כי בני דורנו בערכנו הנמוך הננו משולים למקל דק, אולם בפעילותנו ותזוזתנו יכול נוכל להוריד את קוב"ה והשכינה הקדושה לתחתונים, ולמהר ולהחיש